

Sygn. akt I ACz 270/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2015r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Mariola Głowacka (spr.)

Sędziowie: SA Marek Górecki

SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 lutego 2015r.

sprawy z wniosku

przy uczestnictwie **Komisarza Wyborczego w Lesznie, Komisarza Wyborczego w Poznaniu, Przewodniczącego Powiatowej Komisji Wyborczej w Kościańsku i Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Wyborczej w Poznaniu**

w przedmiocie protestu przeciwko ważności wyborów do Rady Powiatu Kościańskiego i Sejmiku Województwa Wielkopolskiego

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu Ośrodek Zamiejscowy w Lesznie XIII Wydział Cywilny

z dnia 22 grudnia 2014r. sygn. akt XIII Ns 135/14

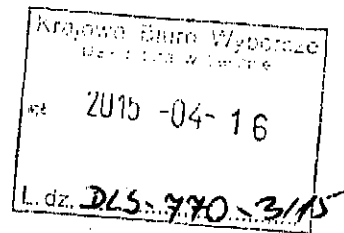
postanawia:

oddalić zażalenie.

/-/SSA M. Górecki

/-/ SSA M. Głowacka

/-/SSA M. Mazurkiewicz-Talaga

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu Ośrodek Zamiejscowy w Lesznie XIII Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 22 grudnia 2014r. stwierdził ważność wyborów do Rady Powiatu Kościańskiego i do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014r. i protest oddalił.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu do postanowienia wskazał, że w dniu 28 listopada 2014r. do Sądu wpłynął protest wyborczy w którym wnioskodawca wniósł o stwierdzenie nieważności wyborów do Rady Powiatu Kościańskiego i wyborów do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014r. Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Wyborczej w Poznaniu w piśmie z dnia 16 grudnia 2014r. wniósł o rozstrzygnięcie ważności wyborów do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014r. i o obciążenie kosztami postępowania wnioskodawcy. Komisarz Wyborczy w Lesznie w piśmie z dnia 18 grudnia 2014r. wniósł o pozostawienie bez dalszego biegu protestu na

podstawie art. 393 § 2 w zw. z art. 392 § 2 Kodeksu wyborczego ewentualnie o oddalenie protestu.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 16 listopada 2014r. odbyły się wybory samorządowe. Głosowanie do Rady Powiatu Kościańskiego i do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego odbyło się przy użyciu karty wyborczej wydrukowanej zgodnie z § 1 i 2 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014r. w sprawie wzorów kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a, w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. W myśl § 1 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 8 w/w uchwały karta do głosowania w wyborach do rad gmin w gminach niebędących miastami na prawach powiatu, rad miast na prawach powiatu, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy jest jedną kartą, zadrukowaną jednostronnie, formatu A4 lub składa się z odpowiedniej liczby zadrukowanych jednostronnie, zbroszurowanych i trwale połączonych kart formatu A4. Na każdej karcie broszury wyborczej została zamieszczona informacja: „głosować można tylko na jedną listę, stawiając znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów z tej listy, przez co wskazuje się jego pierwszeństwo do otrzymania mandatu. Postawienie znaku „x” w kratce obok nazwisk kandydatów z różnych list lub niepostawienie znaku „x” w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.” W trakcie głosowania wnioskodawca oddał ważny głos i nie miał wątpliwości odnośnie tego, jak oddać ważny głos.

Sąd Okręgowy w tak ustalonym stanie faktycznym uznał, że protest wyborczy nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 82 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z dnia 31 stycznia 2011r.) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Stosownie zaś do art. 40 § 1-3 w/w ustawy głosowanie odbywa się przy pomocy urzędowych kart do głosowania. Na karcie do głosowania zamieszcza się informację o sposobie głosowania. Przepis art. 40 Kodeksu wyborczego reguluje kwestie związane z kartami do głosowania i wskazuje, że głosowanie odbywa się przy pomocy urzędowych kart do głosowania. Zgodnie z definicją zawartą w Leksykonie prawa wyborczego, karta głosowania (zwana też kartą wyborczą) to druk wyborczy za pomocą którego wyborca oddaje głos w wyborach. Karty do głosowania inne niż urzędowo ustalone są nieważne. Wzory kart do głosowania ustala Państwowa Komisja Wyborcza (vide: [Komentarz do art. 40 Kodeksu wyborczego, LEX](#)). Karta może być zadrukowana tylko z jednej strony, może być jednokartkowa lub wielokartkowa w postaci broszury. Zasadniczym elementem każdej karty do głosowania jest informacja o sposobie głosowania, a w konsekwencji o ważności i nieważności głosu. Prawidłowa informacja o

sposobie głosowania w każdych wyborach i uważna lektura tego pouczenia zapewnia, że wyborca nie popełni pomyłki w głosowaniu i nie doprowadzi do unieważnienia swojego głosu (vide: Komentarz do art. 40 Kodeksu wyborczego, LEX).

Sąd Okręgowy rozpatrując protest w niniejszej sprawie uznał, że nie doszło do naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania w czasie wyborów do Rady Powiatu Kościańskiego i wyborów do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014r. W pierwszej kolejności Sąd podkreślił, że karta do głosowania została wydrukowana zgodnie z wytycznymi zawartymi w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014r. w sprawie wzorów kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a, w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. W myśl § 1 ust. 1 pkt 3 w/w uchwały karta do głosowania w wyborach do rad gmin w gminach niebędących miastami na prawach powiatu jest jedną kartą, zadrukowaną jednostronnie, formatu A4 lub składa się z odpowiedniej liczby zadrukowanych jednostronnie, zbroszowanych i trwale połączonych kart formatu A4. Stosownie zaś do § 2 ust. 8 cyt. uchwały powyższy przepis stosuje się odpowiednio w przypadku karty do głosowania w wyborach do rad miast na prawach powiatu, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy (§ 2 ust. 1 pkt 1 - 4). W konsekwencji Sąd uznał, że użycie karty do głosowania w formie broszury w wyborach do Rady Powiatu Kościańskiego i w wyborach do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego było zgodne z uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014r.

Sąd Okręgowy za nietrafny uznał zarzut że użycie zwrotu „karta do głosowania” oznacza, iż broszura przeznaczona do oddania głosu powinna zawierać jedną kartę, a nie kilka czy kilkanaście kart i w konsekwencji że użycie tego zwrotu wprowadziło w błąd wyborców i spowodowało oddanie nieważnego głosu przez wielu z nich. Sąd miał na uwadze definicję pojęcia „karta” przytoczoną przez wnioskodawcę opartą na wykładni językowej oraz zawartą w encyklopedii PWN. Przy ocenie ważności kart służących do głosowania w wyborach samorządowych istotne było jednak to w jaki sposób Kodeks wyborczy posługuje się tym pojęciem. W przepisach w/w ustawy pojęcie „karta do głosowania” oznacza druk wyborczy, który może składać się z jednej lub wielu kart. Również z definicji karty do głosowania zawartej w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014r. wynika, że karta do głosowania może składać się z odpowiedniej liczby zadrukowanych jednostronnie, zbroszowanych i trwale połączonych kart formatu A4. Zdaniem Sądu użycie sformułowania „karta do głosowania” w sytuacji, gdy broszury do głosowania zawierały od kilku do kilkunastu kart, było prawidłowe.

Sąd Okręgowy uznał, że taki sposób określenia broszury wyborczej nie wprowadzał w błąd wyborców. Na każdej karcie broszury do głosowania

zawarta była czytelna informacja z której wynikało w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości, że broszura zawiera więcej niż jedną kartę. W czasie głosowania na wyborcach ciążył obowiązek zachowania należytej staranności, co oznacza, że każdy wyborca winien był zapoznać się z informacją dotyczącą sposobu głosowania, a w przypadku jakichkolwiek wątpliwości powinien był zwrócić się o wyjaśnienie wątpliwości do członków komisji wyborczej. Sąd dodatkowo podkreślił, że karta do głosowania w postaci broszury była już wielokrotnie wykorzystywana w czasie wyborów.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że w trakcie wyborów do Rady Powiatu Kościańskiego i do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014r. nie doszło do naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania. Nadto Sąd podkreślił, że wnioskodawca nie wykazał by podnoszone przez niego okoliczności miały wpływ na wynik wyborów. Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd stwierdził ważność wyborów do Rady Powiatu Kościańskiego i do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014r. i protest oddalił.

Zażalenie od powyższego postanowienia wniósł wnioskodawca zaskarżając postanowienie w całości. Wnioskodawca zarzucił błędną wykładnię przepisów ustawy Kodeks wyborczy zwłaszcza art. 40 oraz błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że wzór kart do głosowania w wyborach przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014r. nie wprowadzał wyborców w błąd. Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości, stwierdzenie nieważności wszystkich kart wyborczych wykorzystywanych w wyborach i stwierdzenie nieważności wyborów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu do postanowienia podał błędne imię wnioskodawcy, zamiast wskazał, że wnioskodawcą jest ∴ Sąd Apelacyjny przedstawiając powyżej ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy i wnioski z nich płynące zastosował już prawidłowe imię wnioskodawcy.

Zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 40 ustawy z dnia 5 stycznia 2011r. Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112) nie był trafny. Z art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego wynika, że protest wyborczy powinien opierać się na jednej z dwóch ustawowych przesłanek, a mianowicie: dopuszczeniu się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k.k. mającego wpływ na przebieg głosowania bądź też ustaleniu wyników głosowania, wyników wyborów lub naruszeniu przepisów kodeksu dotyczących głosowania mających wpływ na wynik wyborów. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 8 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014r. w sprawie wzorów kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów,

46

burmistrzów i prezydentów miast (M.P. 2014.743) karta do głosowania jest jedną kartą zadrukowaną jednostronnie formatu A4 lub składa się z odpowiedniej liczby zadrukowanych jednostronnie, zbroszurowanych i trwale połączonych kart formatu A4. Sąd Apelacyjny aprobuje stanowisko Sądu pierwszej instancji zaprezentowane w uzasadnieniu do zaskarżonego postanowienia w zakresie wykładni pojęcia „karta do głosowania” dokonanej przez ten Sąd.

W myśl art. 40 § 3 Kodeksu wyborczego karta do głosowania może być zadrukowana tylko po jednej stronie. Wielkość i rodzaj czcionek oraz wielkość kratek przeznaczonych na postawienie znaku „x” powinny być jednakowe dla oznaczeń wszystkich list i nazwisk kandydatów. Z komentarza do art. 40 Kodeksu wyborczego (Komentarz do art. 40 LEX Omega) wynika, że ustawodawca ustanawia zasadę, iż głosowanie odbywa się przy pomocy urzędowych kart do głosowania, a więc kart wytworzonych na zarządzenie i koszt właściwego organu wyborczego, których rodzaj papieru, format, kolor, treść, rodzaj i wielkość czcionki są skonkretyzowane w odniesieniu do każdego wyborów oraz zaopatrzonych w odpowiednie pieczęcie drukowane i odciskowe. Karta może być zadrukowana tylko z jednej strony, może być jednokartkowa lub wielokartkowa w postaci broszury. Zgodnie z art. 40 § 5 Kodeksu wyborczego wzór kart do głosowania ustala Państwowa Komisja Wyborcza. Karta wyborcza w kształcie kwestionowanym przez wnioskodawcę zgodna była z w/w uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014r. w sprawie kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille’a w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województwa i rad dzielnic m.st. Warszawy, wydaną w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 40 § 5 i art. 40 a § 3 Kodeksu wyborczego, która dla Wojewódzkiej Komisji Wyborczej w Poznaniu była wiążąca w oparciu o art. 161 § 1 Kodeksu wyborczego. W cyt. uchwale jednoznacznie wskazano w § 2 ust. 8 w zw. z § 1 ust.1 pkt 3, że karta do głosowania może składać się z odpowiedniej liczby zadrukowanych jednostronnie, zbroszurowanych i trwale połączonych kart formatu A4.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego od obywatela udającego się na głosowanie oczekiwać można rozeznania co do tego do jakich organów wybory się odbywają oraz jakie są zasady wyboru. W ocenie Sądu brak jest podstaw do uznania, że umieszczenie kilkunastu lub kilkudziesięciu kandydatów na jednej karcie do głosowania wpłynęłoby na zmniejszenie liczby oddanych głosów nieważnych. W przypadku dużej liczby list wyborczych oraz dużej liczby kandydatów karta do głosowania musiałaby stanowić dużych lub nawet bardzo dużych rozmiarów kartę. Postrzeganie tekstu na tak dużym formacie jest utrudnione, a nadto może uniemożliwić zapewnienie wymogu tajności głosowania. Zdaniem Sądu zasadne jest uznanie, że obywatele posiadający czynne prawo wyborcze głos oddadzą z przynajmniej dostatecznym rozeznaniem komu (a więc liście jakiego komitetu wyborczego wskazanej na karcie) udzielą poparcia. Przyjęcie w tym zakresie karty do głosowania w

formie broszury w której na każdej z połączonych kart umieszczona jest lista tylko jednego wyraźnie oznaczonego komitetu wyborczego nie może być uznane za determinujące liczbę głosów nieważnych, a tym samym mieć wpływ na wynik wyborów.

Biorąc powyższe pod rozwagę zażalenie wnioskodawcy, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., oddalono.

/-/SSA M. Górecki

/-/ SSA M. Głowacka

/-/SSA M. Mazurkiewicz-Talaga